

Somatisch Symptoom Stoornis B criteria schaal (SSD-12)

Bijna iedereen heeft wel eens last van lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn, rugpijn, misselijkheid, of hartkloppingen. De volgende vragen gaan over uw gedachten en gevoelens bij deze lichamelijke klachten en hoe u met dit soort klachten omgaat. Gelieve bij elk van deze uitspraken een **cirkeltje** te plaatsen rond het **cijfer** dat het meest op u van toepassing is.

Er zijn geen goede of foute antwoorden; we zijn geïnteresseerd in hoe u zich voelt.

0 = Nooit
1 = Zelden
2 = Soms
3 = Vaak
4 = Meestal of altijd

1.	Ik denk dat mijn lichamelijke klachten een teken zijn van een ernstige ziekte.	0	1	2	3	4
2.	Ik ben erg bezorgd over mijn gezondheid.	0	1	2	3	4
3.	Mijn zorgen over mijn gezondheid hinderen me in het dagelijks leven.	0	1	2	3	4
4.	Ik ben ervan overtuigd dat mijn klachten ernstig zijn.	0	1	2	3	4
5.	Mijn lichamelijke klachten maken me bang.	0	1	2	3	4
6.	Mijn lichamelijke klachten houden me het merendeel van de dag bezig.	0	1	2	3	4
7.	Andere mensen vertellen me dat mijn lichamelijke klachten niet ernstig zijn.	0	1	2	3	4
8.	Ik maak me zorgen dat mijn klachten nooit zullen verdwijnen.	0	1	2	3	4
9.	Mijn zorgen over mijn gezondheid kosten mij energie.	0	1	2	3	4
10.	Ik denk dat artsen mijn lichamelijke klachten niet serieus nemen.	0	1	2	3	4
11.	Door mijn lichamelijke klachten kan ik me slecht op andere dingen concentreren.	0	1	2	3	4
12.	Ik maak me zorgen dat mijn lichamelijke klachten ook in de toekomst zullen blijven bestaan.	0	1	2	3	4

Het bepalen van de SSD-12 score

Onderstaande 12 vragen zijn te beantwoorden met een score van 0 tot 4. De som van de scores op alle 12 vragen = de totaalscore van de SSD-12. Bij een cutoff waarde van 22 of hoger is een somatisch symptoom stoornis of gerelateerde stoornis waarschijnlijk en onderscheidend ten opzichte van andere psychische stoornissen.³

Ontwikkeling van de vragenlijst

Somatisch Symptoom Stoornissen en gerelateerde stoornissen (SSRD) worden gekenmerkt door een sterke focus op lichamelijke klachten die leiden tot uitgesproken onwel bevinden.

Toussaint et al. ontwikkelden de SSD-12 als zelf-rapportage schaal in het Duits teneinde dit onwel bevinden te onderzoeken.¹

Kop et al. vertaalden de SSD-12 in het Nederlands en beschreven de factor structuur.²

De groep van van der Feltz-Cornelis verrichtte een studie naar de diagnostische validiteit van de SSD-12. Zij vergeleken de Nederlandse versie van de SSD-12 met een gestandaardiseerd psychiatrisch onderzoek als gouden standaard en vergeleken deze diagnostische validiteit van de SSD-12 bovendien met die van andere schalen zoals de Whiteley Index (WI) en de Patient Health Questionnaire (PHQ-15) middels Receiver operating Characteristics (ROC) curves.

De optimale cut-off waarde voor de SSD-12 was 22 of hoger. De SSD-12 deed het beter dan de andere schalen, zowel apart als gecombineerd, voor het onderscheid tussen onwel bevinden in het kader van een somatisch symptoom stoornis of gerelateerde stoornis en andere psychische stoornissen.³

De SSD-12 is daarmee het te verkiezen meetinstrument voor onwel bevinden gerelateerd aan lichamelijke klachten in vergelijking met de WI en de PHQ-15.

Citeren

Citeer deze studies wanneer u deze vragenlijst gebruikt:

van der Feltz-Cornelis CM, Sweetman J, van Eck van der Sluijs JF, Kamp CAD, de Vroege L, de Beurs E. Diagnostic accuracy of the Dutch version of the Somatic Symptom Disorder - B Criteria Scale (SSD-12) compared to the Whiteley Index (WI) and PHQ-15 in a clinical population. *J Psychosom Res.* 2023 Oct;173:111460. doi: 10.1016/j.jpsychores.2023.111460. Epub 2023 Aug 12. PMID: 37607421.

Kop WJ, Toussaint A, Mols F, Löwe B. Somatic symptom disorder in the general population: Associations with medical status and health care utilization using the SSD-12. *Gen Hosp Psychiatry.* 2019 Jan-Feb;56:36-41. doi: 10.1016/j.genhosppsy.2018.10.004. Epub 2018 Oct 21. PMID: 30578985.

¹ A. Toussaint, A.M. Murray, K. Voigt, A. Herzog, B. Gierk, K. Kroenke, *et al.* Development and validation of the somatic symptom disorder-B criteria scale (SSD-12) *Psychosom Med*, 78 (1) (2016), pp. 5-12

² Kop WJ, Toussaint A, Mols F, Löwe B. Somatic symptom disorder in the general population: Associations with medical status and health care utilization using the SSD-12. *Gen Hosp Psychiatry.* 2019 Jan-Feb;56:36-41. doi: 10.1016/j.genhosppsy.2018.10.004. Epub 2018 Oct 21. PMID: 30578985.

³ van der Feltz-Cornelis CM, Sweetman J, van Eck van der Sluijs JF, Kamp CAD, de Vroege L, de Beurs E. Diagnostic accuracy of the Dutch version of the Somatic Symptom Disorder - B Criteria Scale (SSD-12) compared to the Whiteley Index (WI) and PHQ-15 in a clinical population. *J Psychosom Res.* 2023 Oct;173:111460. doi: 10.1016/j.jpsychores.2023.111460. Epub 2023 Aug 12. PMID: 37607421.